

Raadsvergadering Voorjaarsnota Duiven 2019 d.d. 2 juli 2019

Algemene Beschouwing CDA Duiven-Groessen-Loo

I. Inleiding

Voorzitter, college, leden van de gemeenteraad, ambtelijke organisatie, inwoners en alle andere belangstellenden die hier vandaag aanwezig zijn, het CDA heet u van harte welkom en wil graag onze beschouwing op de voorliggende Voorjaarsnota met u delen.

‘Het tekort klotst tegen de plinten op.....’ En willen of kunnen we dat wegpoetsen? Ja, dat kan, dan maar een pas op de plaats met de beoogde woonagenda, de jeugdzorg en andere taken in het sociaal domein zoals de WMO, laaggeletterdheid en eenzaamheid tot een minimum beperken, geen reservering voor klimaatdoelstelling (*‘we zien wel waar het schip strand, alles over boord’*). Maar ook zoals het maximaal benutten van het heffen van leges of de OZB om zomaar iets te roepen.

En dat is geen gemakkelijke opgave om maar gelijk met de deur in huis te vallen en laten we wel wezen, ook niet realistisch. Maar hoe dan wel, want een opgave/uitdaging ligt er wel! En het in de Voorjaarsnota benoemde kompas kan daar goed bij helpen. Van Waarom (goed wonen, goed werken, goed leven) naar Hoe (doekracht, energie) naar Wat (de toekomst en strategie). Dit sluit goed aan bij de uitgangspunten van het CDA te weten rentmeesterschap, gespreide verantwoordelijkheid, publieke gerechtigheid en solidariteit!

Daar waar we vorig jaar nog dachten in 2019 een klein tekort te moeten boeken zien we dat - en dat is niet helemaal een verrassing gelet op de signalen die ons eerder hebben bereikt - dit ruim € 3,2 miljoen kan bedragen. Ook de jaren tot en met 2023 laten nog steeds grote tekorten zien. Tekorten die wel weggewerkt moeten gaan worden willen we als gemeente Duiven ook voor de jaren na 2023 voldoende financiële middelen hebben om een fijne gemeente te blijven om in te wonen en te verblijven. Dit betekent eens te meer dat we goed moeten letten op de noodzaak om incidentele maar vooral structurele middelen in te zetten om onze doelen te kunnen en willen realiseren. Structurele uitgaven moeten met structurele inkomsten worden gedekt en tegenvallers mogen niet voor ons uit worden geschoven. Ons uitgangspunt daarbij is wel dat, in tegenstelling tot het voorstel van het college, er naar gestreefd moet worden om de begroting tenminste vanaf het jaar 2022 vanwege de dekking sluitend te krijgen en niet vanaf 2023. We beseffen dat het maatregelenpakket dat hiermee gemoeid is groter wordt dan is voorzien/wordt voorgesteld. We zien dat als een uitdaging voor dit college om vanaf 2022 de zaak op orde te krijgen zonder de Algemene Reserve nog meer aan te spreken. Op basis van de resultaten uit een maatregelenpakket moeten we keuzes maken en prioriteiten vaststellen wat we echt willen maar ook wat verantwoord is met in ons achterhoofd het eerder genoemde kompas. Het CDA hoopt zelfs dat op basis van dit pakket de effecten al vanaf 2021 zichtbaar zijn.

Verder moeten we ons realiseren dat er nog een groter beroep op de Algemene Reserve - rekening houdende met de ontwikkelingen voor de komende jaren en waar pm posten voor zijn opgenomen - moet worden gedaan. Het CDA vindt dat we hier een behoorlijk risico mee lopen. Dit heeft tot gevolg dat de komende jaren geen ruimte zal zijn voor nieuw beleid. Het is ons wel menens dat er versneld iets aan woningbouw moet worden gedaan. Dat kan echt niet tot stilstand komen te staan.

In de aanloop van deze Voorjaarsnota is ook rekening gehouden met het Raadsprogramma, in ieder geval vanaf 2020 en dat op een raadsbrede steun kan rekenen. Daarmee doet het recht aan het uitgangspunt van de collegeagenda om ook de Raad zelf in stelling te brengen.

Het resultaat van dit alles zien we terug in de Voorjaarsnota waarin het college ook een aantal speerpunten en aanvullende wensen op tafel legt. Los het van het al eerder gestelde dat het de wens is van het CDA om er voor te zorgen dat er vanaf 2022 een sluitende begroting ligt en geen dekking meer uit de Algemene Reserve plaats vindt, zien wij nu enkele zaken liggen die in ieder geval vandaag onze aandacht krijgen en waar wellicht nadere besluitvorming op kan plaats vinden.

Dit brengt ons in ieder geval tot het volgende amendement dat reeds op steun van enkele andere fracties kan rekenen:

Voorstel Amendement [1]:

Het CDA verzoekt beslispunt 5 te wijzigen in: het college opdracht te geven een maatregelenpakket in 2019 te starten dat ervoor moet zorgen dat er een structureel sluitende begroting voor het jaar 2022 wordt gepresenteerd zonder dat daarbij de Algemene Reserve wordt aangesproken; en de gevolgen hiervan voor de meerjarenbegroting 2020-2024 te verwerken in de Voorjaarsnota Duiven 2020 nadat de raad over de resultaten van de bezuinigingsoperatie is gekend. Zie verder het amendement.

Het CDA spreekt in ieder geval wederom waardering uit voor het college maar zeker ook voor de ambtelijke organisatie die de Voorjaarsnota heeft voorbereid en uitgewerkt.

Ik zal per programmadeel namens het CDA onze beschouwing hier verder op los laten.

II. Programma 1 Bestuur

Het CDA wil over dit programma het volgende kwijt:

- de invoering van de Dialoog en Doorpak Weken Duiven moet ons inzien in in stand blijven omdat anders de reeds opgedane ervaringen verloren gaan en wij juist de zozeer beoogde en opgepakte participatie onder de inwoners en verenigingen willen bevorderen (€ 15.000 structureel);
- de doorontwikkeling Burgerbegroting vinden wij belangrijk om het experiment voort te zetten om daarna keuzes te maken hoe hier mee verder om te gaan (€ 65.000 incidenteel);
- een schone en veilige leefomgeving is belangrijk om in te blijven investeren waarmee de samenleving minder hinder ondervindt van overlastsituaties (€ 47.250 structureel);
- ook ondermijnende activiteiten moeten worden voorkomen en worden teruggedrongen. Dit laatste is echt een belangrijk speerpunt waarmee in ieder geval het vergroten van bewustwording aan de orde komt;
- wat de inzet van de zorgcoördinator betreft (€ 18.900 structureel) moet worden gezegd dat dit op basis van een experiment berust. Eerst nadat de resultaten hiervan bekend zijn, kan definitieve besluitvorming plaatsvinden;
- en wellicht zal het voorlopig Pensioenakkoord ook tot lagere incidentele kosten leiden.

Vraag aan college [1]:

Wanneer kunnen we de resultaten van het experiment betreffende de inzet van de zorgcoördinator tegemoet zien en daarmee tot besluitvorming komen?

III. Programma 2 Maatschappij

De belangrijkste oorzaak waardoor de financiële druk toeneemt wordt gevormd door de tekorten in het Sociaal Domein waar met name de Jeugdzorg en het abonnementstarief voor huishoudelijke hulp er flink inhakt. Toch willen we dat het programmadoel *'We dragen bij aan een vitale Duivense samenleving, die veerkrachtig, flexibel, gezond. Menselijk, zelfredzaam en maximaal haalbaar is'* overeind blijft. Vangnetten om kwetsbare inwoners te helpen moeten intact blijven.

Eenzaamheid en laaggeletterdheid blijven echter onderwerpen waar voldoende middelen voor beschikbaar moeten blijven om er voor te zorgen dat inwoners betrokken blijven bij de maatschappij en niet in een isolement dreigen te vallen. Het CDA vindt de inzet van het basisnetwerk en BOSS belangrijke investeringen en preventiemiddelen. Dit niet alleen om andere kosten te besparen maar zeker het goede en gezonde leven van onze inwoners te kunnen en blijven waarborgen.

Over dit programmaonderdeel wil het CDA het volgende nog kwijt:

- bij de Schuldenpreventie wordt vanaf het jaar 2021 geen rekening meer gehouden met door de Rijksoverheid ter beschikking te stellen gelden;

Vraag aan college [2]:

Zijn er echt geen gelden voor de schuldenpreventie meer te verwachten en komen de kosten dan inderdaad volledig voor rekening van de gemeente?

- schuldenpreventie en eenzaamheid kunnen ook samen gaan;

Vraag aan college [3]:

Waar onderwerpen als schuldenpreventie en eenzaamheid elkaar raken, hoe borgen we dan dat de kosten worden bewaakt?

- de resultaten van de Taskforce - waarmee we hopen inzicht te krijgen in de kosten van de Jeugdzorg - moeten in het najaar bekend zijn, in ieder geval ruim voordat de Begroting 2020 wordt behandeld;

Vraag aan college [4]:

Kunt u aan deze voorwaarde voldoen en ons in het najaar informeren over de stand van zaken van de Taskforce?

- En dan nog de implementatie van het abonnementstarief Wmo dat op 1 januari 2020 van kracht wordt en daarmee de Wmo-verordening moet worden aangepast. Daar zullen dit jaar nog een aantal beleidskeuzes in moeten worden gemaakt¹;

Vraag aan college [5]:

Wat is de stand van zaken over de implementatie van het abonnementstarief en wordt de raad hier tijdig bij betrokken?

¹ https://vng.nl/files/vng/brieven/2019/20190612_ledenbrief_implementatie-abonnementstarief-wmo.pdf

- verder is het CDA in afwachting van de resultaten en voorstellen voortvloeiend uit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de scholen. Omdat dit ook andere programmaonderdelen kan raken, denk daarbij aan woningbouw, hopen we hier dit jaar nog met de raad over in gesprek te kunnen gaan;

Vraag aan college [6]:

Wanneer kunnen we het rapport over het IHP tegemoet zien? Dit mede in relatie met de woonagenda.

IV. Programma 3 Omgeving

Belangrijke onderdelen uit dit programma zijn voor het CDA in ieder geval het Regionaal Programma Werklocaties (RPW), de circulaire economie en de woningbouw. De doortrekking van de A15 en de verbreding van de A12 vereisen ook de nodige aandacht zeker nu Duiven bijna iedere dag op de radio te horen is vanwege de fileproblematiek op de A12. Los van milieuproblemen die dit laatste veroorzaakt, leidt dit tot steeds meer tot verkeersinfarcten die ook economisch veel schade toebrengt.

Verzoek aan college [7]:

Wij verzoeken het college dit regelmatig bij het provinciebestuur aan de orde te stellen/op de agenda te plaatsen bij het regulier overleg tussen deze partijen. Graag een reactie hierop.

Verder wil het CDA over dit programma het volgende kwijt/laten weten:

- het groenonderhoud in de wijken laat regelmatig te wensen over. Door tijdig het in ieder geval minimale onderhoud bij te houden worden hier ook kosten mee bespaard. In ieder geval een actiepoint bij het op te stellen maatregelenpakket waar wellicht ook werkervaringplekken voor kunnen worden ingezet of serviceteams;

Vraag aan college [8]

Wat is de stand van zaken met betrekking tot het groenonderhoud en wat vindt u van onze suggestie met betrekking tot het inzet van werkervaringplekken?

- met de maatregelen voor het Hondenbeleid (plaatsen hekwerken € 100 K) worden de problemen van hondenoverlast niet opgelost.

Vraag aan college [9]

Op welke wijze denken we de echte overlast onder controle te krijgen en is dit niet slechts een oplossing voor de hondenbezitters die zich wel keurig aan de regels houden? Oftewel een druppel op de gloeiende plaat? Graag een reactie hierop van het college.

- wat de asbestsanering betreft : het wetsvoorstel op het verbod op asbestdak is vorig maand gestrand en daarmee vervalt de grondslag in de Voorjaarsnota hierin te gaan investeren. Wij verwachten dan ook dat het college dit voorstel intrekt alvorens we tot verdere behandeling van de Voorjaarsnota verder gaan. Indien noodzakelijk om dit te bereiken overwegen we een amendement hiervoor in te dienen.

Vraag aan college [10]

Komt de aanvullende wens van het college over de investeringen (incidenteel en structureel) over het asbest te vervallen?

De vorming van een Bestemmingsreserve Circulaire Economie is ons inziens wel noodzakelijk maar ook heel veel geld (€ 1mjl.) Wij verzoeken het college hier zuinig mee om te gaan waarvoor ook geldt dat niet meer moet worden uitgegeven dan hoogstnoodzakelijk is om onze doelstellingen te halen.

En tot slot: de uitvoering van het woningbouwprogramma! Het CDA heeft al eerder het initiatief genomen hier voortvarend mee aan de slag te gaan. Wij willen nogmaals vurig pleiten voor het echt gaan starten met het woningbouwprogramma. De behoefte aan extra woningen is groot, jongeren willen in Duiven blijven wonen en liefst in een eigen huis en tuin, betaalbaarheid is een issue, ouderen zijn op zoek naar aangenaam woongenot en soms willen inwoners iets groter of kleiner gaan wonen. Een grote diversiteit van belangen waar we gehoor aan moeten geven.

Vraag aan college [11]:

Kan dit jaar al met de locaties die in ieder geval beschikbaar zijn een start worden gemaakt? Het CDA spreekt dan over de locaties Regina Pacis, de Weidekervel en De Timp. Geef daarbij hierop een korte toelichting en geef tevens aan of in het kader van het IHP (zie ook vraag 6) extra bouw locaties vrij komen.

Het CDA overweegt om in ieder geval een tweetal moties over het woningbouwprogramma in te dienen om hiermee te voorkomen dat door nog langer te wachten op definitieve besluitvorming maanden verloren kunnen gaan. In deze tijd kunnen al voorbereidende werkzaamheden opgepakt en opgestart kunnen worden die onafhankelijk van het uiteindelijke woningbouwprogramma noodzakelijk zijn.

V. Tot slot /samenvatting

Het CDA vindt dat het college met een maatregelenpakket moet komen om de financiële huishouding op orde te krijgen. Minder kosten en meer opbrengsten kunnen van de voorstellen die dan komen aan de orde komen. Belangrijk daarbij is ook dat tekorten niet uit de Algemene Reserve moeten worden gedekt.

Verder is het CDA kritisch, ook positief, op de Voorjaarsnota zoals deze voorligt. De antwoorden op de vragen die wij hebben gesteld kunnen bijdragen aan het behoud van het vertrouwen en de ruimte die het college heeft. College, ga hiermee aan de slag en laat niet alleen ons maar zeker ook onze inwoners positief verrassen.

Namens het CDA dank ik u!

De CDA-fractie,

Henk Albers, fractievoorzitter
Hans Stam, raadslid
Peter Koopmans, raadslid
Marcel Brinkman, fractieassistent